

DET TALTE ORD GÆLDER
Samråd J den 28. januar 2016

Taleseddel

FOU samrådsspørgsmål J

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aleqa Hammond (SIU).

Ministeren bedes redegøre for den aktuelle status og fremtidsudsigterne for Grønnedal. Herunder bedes ministeren redegøre for, hvor meget forsvarets aktuelle plan om at rydde området fuldstændig vil koste samt hvilke muligheder der er for at foretage et nyt begrænset udbud af området, hvor kun bestemte bygninger er omfattet.

Besvarelse af samrådsspørgsmål J

- Udvalget har stillet mig følgende spørgsmål, som jeg gerne vil besvare: "Ministeren bedes redegøre for den aktuelle status og fremtidsudsigterne for Grønnedal. Herunder bedes ministeren redegøre for, hvor meget forsvarets aktuelle plan om at rydde området fuldstændig vil koste samt hvilke muligheder der er for at foretage et nyt begrænset udbud af området, hvor kun bestemte bygninger er omfattet."
- Indledningsvist vil jeg gerne skitsere forløbet og baggrunden for sagen.
- Som det er udvalget bekendt gennem min besvarelse af FOU alm. del spørgsmål nr. 76, blev den daværende forsvarsminister Gitte Lillelund Bech, daværende landsstyreformand i Grønland Kuupik Kleist og daværende lagmand på Færøerne Kaj Leo Holm Johannesen d. 22. august 2011 enige om, at Værnsfælles Arktisk Kommando skulle placeres i Nuuk med et forbindelseselement i Thorshavn.
- Forligspartierne bag forsvarsforlig 2010-2014 gav den 25. august 2011 deres opbakning til disse placeringer.

- Arktisk Kommando blev etableret den 31. oktober 2012 i Nuuk, og 1. november 2012 overtog Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse driften af Grønnedal. Driften omfatter afvikling, oprydning mv. i Grønnedal samt drift og vedligeholdelse af radioer og antennenpark, der muliggjorde kommunikation mellem Arktisk Kommando og enhederne frem til, at erstatning blev etableret i Kangerlussuaq (Søndre Strømfjord) i efteråret 2014.
- Siden udgangen af september 2014 har Forsvaret ikke længere haft fast bemanning i Grønnedal. Jeg skal understrege, at Forsvarsministeriet ikke har noget behov for eller ønske om at videreføre Grønnedal – hverken helt eller delvist.
- Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har siden 2009 gennemført en række miljøundersøgelser med henblik på at kunne vurdere i hvilket omfang, der bør gennemføres miljøoprydning af Grønnedal. Derudover er der etableret et monitoringsprogram for at overvåge situationen. Grønlands Selvstyre har løbende fået tilsendt miljøundersøgelses- og monitoringsrapporterne.
- I forlængelse af beslutningen om placering af Arktisk Kommando i Nuuk har Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, den daværende Forsvarskommando og Forsvarsministeriet fra 2012 og frem til i dag været i løbende dialog med Grønlands Selvstyre og Sermersooq Kommune om oprydningen i Grønnedal.

- Hertil kommer, at parterne har forsøgt at finde én at overdrage Grønnedal til. Denne proces har jeg og mine forgængere redegjort for igennem besvarelse af diverse udvalgsspørgsmål. Jeg finder det dog formålstjenstligt at opsummere de tiltag, der har været gennemført:
- Det har i forståelse med Selvstyret og Sermersooq kommune været undersøgt, om der er offentlige myndigheder, som kunne have interesse i at overtage Grønnedal. Selvstyret meddelte i den forbindelse Forsvarsministeriet, at der ikke var offentlige myndigheder i Grønland, som var interesserede i at overtage Grønnedal. Tilsvarende var der ingen interesse blandt de adspurgte danske myndigheder.
- I forståelse med Selvstyret og Sermersooq Kommune har Forsvaret desuden gennemført en offentlighedsfase, hvor Forsvaret i første kvartal 2013 har fremlagt salgsinformation om Grønnedal på Forsvarets hjemmeside og annonceret dette via pressemeddelelse til grønlandske medier med henblik på at modtage forslag og tilbud fra investorer, der måtte se muligheder i at erhverve Grønnedal. Offentlighedsfasen resulterede heller ikke i en aftale.
- De gennemførte bestræbelser på at identificere interesserede til at overtage og videreføre området har således været resultatløse.
- Sammenfattende har Forsvarsministeriet ikke behov for Grønnedal, og der er ikke identificeret andre interesserede parter til at overtage Grønnedal. På denne baggrund ønsker Forsvarsministeriet at efterlade stedet i miljømæssig forsvarlig tilstand.
- Lad mig nu vende mig til den aktuelle status.

- Oprydningsopgaven er af et omfang, der kræver udbud. Da udbudsprocessen tager tid, og da seneste monitoringsrapporter har vist stigende udsivning af olie til Arsuk fjord, offentliggjorde Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse i august 2015 en udbudsbekendtgørelse for oprydningen, der skulle muliggøre, at arbejdet blev påbegyndt i sommeren 2016. De klimatiske forhold i Grønland medfører, at arbejdet hovedsageligt kun kan gennemføres i sommerhalvåret.
- Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har, som jeg har meddelt udvalget d. 27. januar 2016, nu annulleret udbuddet.
- Annulleringen betyder, at oprydningen forventeligt tidligst kan iværksættes i sommeren 2017.

Forsvarsministeriet drøfter fortsat oprydningen i Grønnedal med Grønlands Selvstyre og Sermersooq Kommune. Det er hensigten at udbyde kontrakten igen snarest muligt.

- Såfremt Forsvarsministeriet, inden oprydningen iværksættes, modtager en konkret henvendelse om overtagelse, og der kan indgås en aftale om oprydningsforpligtelserne, så behandler Forsvarsministeriet gerne en sådan henvendelse.
- Opsummerende er den aktuelle status i Grønnedal således, at Grønnedal er lukket ned i hviletilstand frem til den endelige oprydning.
- Materiel af værdi er fjernet, solgt eller sendt til Danmark. Bygninger er forseglet, frostsikret og miljøsikret for olie- og kemikalier. Tanke er bundsuget og rørsystemet afproppet. Olie og kemikalier er bortskaf-

fet, og der er gennemført en generel oprydning i terrænet, så området fremstår pænt.

- Kendte forureninger, jf. de gennemførte miljøundersøgelser, henligger til den endelige oprydning.
- Det er Forsvarsministeriets forståelse, at Sermersooq Kommune har valgt en tilsvarende løsning for kommunens bygninger i Grønnedal.
- På baggrund af Forsvarets forureningsundersøgelser og løbende monitoringer af forureningerne i Grønnedal forventes det generelt, at de konstaterede jord- og vandforureninger vil spredes til et større areal/volumen og på sigt til Arsuk Fjord, hvis der ikke sker en oprensning eller en afskæring af spredningen af forureningen. Endvidere er der pt. 4 områder i Grønnedal, som belaster miljøet med udsivning af olie til terræn og til vandmiljøet. Forureningerne stammer fra de mange års brug af olietankanlæg mv.
- Der er i sommeren 2015 gennemført simple afværgeforanstaltninger i form af flydespærringer. Flydespærringerne er fjernet for vinteren. Der er desuden gennemført forsøg med oprensning af den dybereliggende forurening med henblik på at inddrage erfaringerne herfra i den endelige oprydning.
- Arktisk Kommando fører tilsyn med Grønnedal i form af månedlige besøg af Søværnets skibe, som rapporterer til Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse monitorer forureningerne gennem et omfattende monitoringsprogram, der overvåger situationen.

- Det skal bemærkes, at ca. 1/3 del af bygningerne har stået uopvarmet og har ikke været anvendt siden september 2014. Den øvrige 2/3 del har stået uopvarmet siden september 2013. Dette bærer bygningerne præg af. Ved Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses seneste besigtigelse i oktober 2015 blev der konstateret skimmelsvamp i nogle af bygningerne.
- Udover den aktuelle status spørges der i samrådsspørgsmålet til: *"hvor meget forsvarets aktuelle plan om at rydde området fuldstændig vil koste"*.
- Til det kan jeg oplyse, at det er Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses skøn, at omkostningerne forbundet med miljøoprydningen vil kunne ligge på mellem ca. 125 og 250 mio. kr. Men det er vigtigt for mig at understrege, at der fortsat er tale om et skøn behæftet med stor usikkerhed.
- I udbudsbekendtgørelsen fra august 2015 er der angivet et interval på 125-300 mio. kr. Med intervallet var der søgt taget højde for en række indarbejdede optioner samt usikkerheder. Optionerne omfatter bl.a. Sermersooq kommunes oprydningsforpligtelser, idet Forsvarsministeriet så en fælles interesse i at udbyde oprydningen i ét samlet udbud.
- Når der spørges til, *hvilke muligheder der er for at foretage et nyt begrænset udbud af området, hvor kun bestemte bygninger er omfattet*, antager jeg, at spørgeren hentyder til, om udbuddet af miljøoprydningen kan gennemføres på en måde, hvor der efterlades udvalgte bygninger til afhændelse.

- Udbuddet er som bekendt annulleret, og det korte svar er, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse vurderer, at det vil være muligt at finde en løsning, hvor udvalgte bygninger efterlades med henblik på afhændelse.
- Hvorvidt dette vil medføre ekstra omkostninger for Forsvaret afhænger af det konkrete projekt.
- Såfremt det ønskes, at udvalgte bygninger efterlades, kan Forsvaret ikke fuldt ud leve op til Grønlands Selvstyres ønsker til miljøoprydningen, som de foreligger pt. De omfatter bl.a. fjernelse af alle bygninger, infrastruktur og oprensning.
- Med udgangspunkt i forureningssituationen er det Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse opfattelse, at flere af bygningerne og olietankanlæg bør fjernes, herunder kraftbygningen, som tidligere har forsynet Grønnedal med strøm og varme.
- Med mindre der er tale om "lavintensiv" (sommerhuslignende) drift af bygningerne, vil det betyde, at der ved en eventuel fremtidig drift af de efterladte bygninger, skal etableres nyt forsyningsanlæg med tilhørende rørføringer samt nye olietankanlæg. Endvidere vil det være nødvendigt at etablere anlæg til affaldshåndtering, såfremt kommunens Syddump ikke videreføres.
- Derudover kan der være områder, hvor der ikke kan gennemføres oprensning af forurenede jord, uden at bygningerne fjernes.

- Hvis der efterlades bygninger vil infrastrukturen formentligt blive efterladt i sin helhed, hvilket betyder, at vedligeholdelsespligten bør overdrages til Grønland eller den nye ejer af de bygninger, som måtte blive opretholdt. Dog vil det være nødvendigt at fjerne dele af vejnettet for at kunne gennemføre miljøoprydningen.
- Naturreetablering i området kan dermed heller ikke gennemføres i det omfang, som Grønlands Selvstyre pt. ønsker, og skal dermed tilpasses, hvis der skal opretholdes bygninger.
- Dertil kommer naturligvis, at Forsvaret, ved overdragelse af bygningerne og den herved forbundne disponering af omkringliggende arealer, alene bør kunne stilles til ansvar for miljøundersøgelser og oprydning af arealer, bygninger og forureninger, som Forsvaret er ansvarlig for. Forsvaret bør ikke kunne gøres ansvarlig for senere forureninger, der forårsages af andre.
- Det kan dermed godt lade sig gøre at opretholde bygninger, men der skal naturligvis opnås enighed mellem en ny ejer og henholdsvis Forsvarsministeriet, Grønlands Selvstyre og Sermersooq Kommune om vilkårene.

Med dette afslutter jeg min besvarelse af samrådsspørgsmålet.